

Pöytäkirja

VN/26527/2023

21.8.2025

Kansalaisjärjestöstrategia OM140:00/2023

Työryhmän kokous 2/2025; laajennettu kokoonpano

Aika Tiistai 15.4.2025 klo 13.02–14.49

Paikka Kokoushuone Labor, Meritullinkatu 10 ja Teams

Työryhmän jäsenet
(varajäsenet suluissa)

Johanna Suurpää, oikeusministeriö, puheenjohtaja
~~Risto Alatarvas~~ (Sanna Malkki), valtioneuvoston kanslia
(~~Sini Erholtz~~), sisäministeriö
Pekka Hukka (~~Claus Lindroos~~), ulkoministeriö
~~Heta Elena Heiskanen~~ (Anu Häkli), ympäristöministeriö
Tiina Kivisaari, opetus- ja kulttuuriministeriö
~~Pauliina Pussinen~~ (Markku Mölläri), valtiovarainministeriö
Olli Rusanen (~~Marikaisa Tiilikainen~~), puolustusministeriö
~~Mona Särkelä~~ (Jaakko Kiilunen), sosiaali- ja terveysministeriö
Varpu Taarna, työ- ja elinkeinoministeriö
~~Sami Tantarimäki~~, maa- ja metsätalousministeriö
Niklas Wilhelmsson (~~Jyrki Jauhainen~~), oikeusministeriö

Kutsutut asiantuntijat
(varajäsenet suluissa)

Ari Evwaraye, sisäministeriö
~~Taina Susiluoto~~ (Anna Munsterhjelm), KANE
~~Rosa Meriläinen~~, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö Kulta ry
~~Vertti Kiukas~~ (Soile Kuitunen), SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
~~Ilmari Nalbantoglu~~ (Saara Yrjönen), Suomalaiset kehitysjärjestöt – Fingo
Anna Munsterhjelm (~~Petra Pieskä~~), Nuorisola ry
Petri Keskitale (~~Taina Susiluoto~~), Suomen Olympiakomitea
Lea Ryynänen-Karjalainen, Tieteellisten seurain valtuuskunta

Sihteerit
Mikko Lehtonen, oikeusministeriö
Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

1 KOKOUKSEN AVAAMINEN

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.02 ja sihteeristö kirjasi läsnäolijat.

2 ESITYSLISTAN HYVÄKSYMINEN

Päätös: Hyväksyttiin 8.4.2025 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Työryhmän edelliseen kokoukseen kutsuttiin mukaan kansalaisjärjestöjen ja Tieteellisten seurain valtuuskunnan edustajia. Kokous järjestettiin perjantaina 31.1.2025.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen 1/2025 pöytäkirja ja julkaistiin se strategian toimeenpanoa koskevalla hankesivulla.

Liite 1: Työryhmän pöytäkirja 1/2025 31.1.2025

4 TYÖRYHMÄN KOKOONPANON MUUTOKSET

Työryhmän kokoonpanoa muutettiin ja laajennettiin oikeusministerin päätöksellä. Työryhmä voi jatkossa kokoontua laajennetussa kokoonpanossa, jolloin mukaan kutsutaan asiantuntijat valtakunnallisista kattojärjestöistä ja Tieteellisten seurain valtuuskunnasta.

Päätös: Merkittiin päätös työryhmän kokoonpanon muutoksista tiedoksi. Kokoonpanomuutokset on päivitetty hankesivuille.

Liite 2: Päätös työryhmän kokoonpanon muutoksista

5 TILANNEKATSAUS STRATEGIAN TOTEUTTAMISEEN

Työryhmä koordinoi strategian hallintorajat ylittävää toimeenpanoa. Työryhmä kävi lävitse tilannekatsauksen ja muodosti yhteistä tilannekuvaa hallinnonalojen valmistelun, kuten sisäisen turvallisuuden selonteon, perusteella.

Päätös: Merkittiin työryhmän tilannekatsaus sekä siitä ja hallinnonalojen valmistelusta käyty keskustelu tiedoksi.

Liite 3: Tilannekatsaus 2/2025**Keskustelussa esiin nousseita asioita**

Kansalaisjärjestöakatemia järjestettiin 25.3.2025. Tapahtumassa käytiin pienryhmäkeskusteluja, joiden avulla kerättiin palautetta sisäisen turvallisuuden selonteon valmistelua varten. Nyt valmisteilla oleva selonteko on aiempaa kohdennetumpi ja rajatumpi. Kansalaisyhteiskuntaa käsiteltäneen selonteossa ohuesti. Tällä hallituskaudella on tehty sekä laajoja että tarkkarajaisia periaatepäätöksiä. Perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma on juuri valmisteilla.

6**VALTIONAVUSTUSKÄYTÄNTEIDEN UUDISTAMINEN**

Valtiovarainministeriön johdolla toimiva jaosto valmistelee ehdotusta valtionavustuskäytänteiden uudistamiseksi, mikä on myös osa kansalaisjärjestöstrategian toteuttamista. Jaosto kerää sidosryhmäpalautetta ja viimeistelee ehdotuksensa valtionavustustoiminnan yhteiskehittämisen ja yhteisten valtionavustuspalvelujen strategisen ohjaamisen yhteistyöryhmälle alkukesän aikana.

Työryhmä sai tiedoksi katsauksen valmistelun etenemisestä ja keskusteli ehdotuksista valtionavustuskäytänteiden uudistamiseksi raporttiluonnoksen perusteella.

Päätösesitys: Merkittiin valtionavustuskäytänteiden uudistamisesta käyty keskustelu tiedoksi.

Liite 4: Ehdotuksia valtionavustuskäytänteiden uudistamiseksi:

Tarkastelun kohteena järjestöille myönnettävät yleisavustukset (luonnos)

Keskustelussa esiin nousseita asioita

Tarkempaan tarkasteluun valitut valtionavustuskäytänteet vaikuttavat relevanteilta, mutta rahoitusrakenteiden muutokset askarruttavat. Eri toimialojen toimintamallien tarkastelu (esimerkiksi innovaatiot ja infrastruktuurit) olisi hyödyllistä, kun tavoitteena on, että yhä useampi järjestö hakisi EU-hankerahoitusta. EU-hankerahoitusta pitäisi pystyä

hakemaan ja hallinnoimaan ilman konsulttien apua, ja järjestöjä pitäisi tukea kumppanuustoiminnassa. Järjestöjen roolia TKI-rahoituksessa ja -toiminnassa olisi myös tarve lisätä.

7 KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN MYÖNTÄMÄ TUKI

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI selvittää oikeusministeriön toimeksiannosta kuntien ja hyvinvointialueiden järjestöille myöntämää tukea. Selvitys etenee suunnitelman mukaisesti, ja MDI on valmistellut alustavan tilastokatsauksen, jonka työryhmä saa tiedoksi, muttei vielä julkaistavaksi.

Päätös: Merkittiin tilastokatsaus ja siitä käyty keskustelu tiedoksi.

Liite 5: Tilastokatsaus (luonnos)

Keskustelussa esiin nousseita asioita

Valmisteilla oleva selvitys koetaan tärkeäksi, ja tiedon avaaminen ja hyödyntäminen on tarpeen. Kansalaisyhteiskunnan ja aluekehityksen välistä yhteyttä olisi myös hyödyllistä selvittää ja tutkia nykyistä enemmän.

8 KANSALAISYHTEISKUNTAVISION MUODOSTAMINEN

Kansalaisyhteiskuntavision muodostamista varten on valmisteltu työpaperi, joka valottaa järjestöjen roolia, asemaa ja merkitystä yhteiskunnassa keskustelunavauksena. Työpaperi tukee toimintaa myös kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnassa, joka arvioi tänä vuonna toimikauttaan 2021–2026. Työryhmä keskusteli kansalaisyhteiskuntavision muodostamiseen liittyvistä suunnitelmaluonnoksista.

Päätös: Merkittiin kansalaisyhteiskuntavisiosta ja sen muodostamisesta käyty keskustelu tiedoksi ja sovittiin, miten valmistelua jatketaan.

Järjestöjen roolia, asemaa ja merkitystä käsittelevää työpaperia laajennetaan vielä tausta-aineistona. Strategiatyöryhmässä mukana olevilta kansalaisjärjestöiltä ja Tieteellisten seurain valtuuskunnalta pyydetään näkökulmia kansalaisyhteiskuntavision muodostamiseen (niin

sanottuja positiopapereita). Lisäksi tutkijoilta hankitaan teemakirjoituksia vision muodostamisen aineistoksi.

Liite 6: Kansalaisyhteiskuntavision muodostaminen

Liite 7: Järjestöjen rooli, asema ja merkitys yhteiskunnassa -
työpaperiluonnos

Liite 8: Suunnitelmaluonnos tutkijayhteistyötä varten

Keskustelussa esiin nousseita asioita

Kansalaisyhteiskunta ja kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta pitäisi saada aktiivisesti mukaan muodostamaan kansalaisyhteiskuntavisiota. Myös järjestötutkijat on tärkeä ottaa mukaan visioivaan keskusteluun.

9 MUUT ASIAT

Muita asioita ei käsitelty.

10 TIEDOKSI

Päätös: Merkittiin seuraavat asiat tiedoksi.

- Selvitys järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan lainsäädännöllisistä esteistä julkaistaan toukokuun aikana oikeusministeriön julkaisusarjassa.
- Valtioneuvoston periaatepäätös [demokratiaohjelmasta](#) julkaistiin maaliskuun loppupuolella. Toimeenpanosuunnitelmaa on alettu valmistella.
- Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEA myöntää [valtionavustuksia](#) EU-hankkeiden osarahoittamiseksi.
- [Tutkimus](#) paikallisesta kansalaistoiminnasta yhteiskunnan resilienssin lisääjänä julkaistiin maaliskuussa politiikkasuosituksineen.
- Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta on julkaissut tietoa opetus- ja

kulttuuriministeriön sekä Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen myöntämistä valtionavustuksista [hankesivullaan](#).

- Työ- ja elinkeinoministeriö järjestää [kuulemiskierroksen](#) selontekoluonnoksesta aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan kokonaisuudesta ja lainsäädännöstä
- Euroopan tilintarkastustuomioistuin on julkaissut [erityiskertomuksen](#) 11/2025: Kansalaisjärjestöille myönnettyyn EU-rahoitukseen liittyvä avoimuus

11 SEURAAVA KOKOUS

Työryhmän seuraava kokous 3/2025 järjestetään torstaina 21.8.2025 klo 13.00–15.00 (Oikeusministeriö, kokoushuone Labor ja Teams).

Alustava asialista

- Suunnitelma järjestötoimintaa koskevien indikaattoreiden valmistelemiseksi ja vakiinnuttamiseksi
- Katsaus selvitykseen kuntien ja hyvinvointialueiden myöntämästä tuesta
- Kansalaisyhteiskuntavision muodostaminen
- Mahdolliset muutokset strategian toimeenpanosuunnitelmaan

12 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.49.

Liitteet

Liite 1 Työryhmän pöytäkirja 1/2025 31.1.2025
 Liite 2 Päättös työryhmän kokoonpanon muutoksista
 Liite 3 Tilannekatsaus 2/2025
 Liite 4 Ehdotuksia valtionavustuskäytänteiden uudistamiseksi: Tarkastelun kohteena järjestöille myönnettävät yleisavustukset (luonnos)
 Liite 5 Tilastokatsaus (luonnos)
 Liite 6 Kansalaisyhteiskuntavision muodostaminen
 Liite 7 Järjestöjen rooli, asema ja merkitys yhteiskunnassa - työpäpaperiluonnos
 Liite 8 Suunnitelmaluonnos tutkijayhteistyötä varten

Jakelu

Työryhmän puheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet, kutsutut asiantuntijat